Imaszőnyeg - ún. csintamáni (golyó és felhőszalag) mintával

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	7941
Készítés ideje:	17. SZÁZAD
Készítés helye:	Törökország (Oszmán Birodalom); Szelendi (feltehetően)
Anyag:	gyapjú
Technika:	gördesz (szimmetrikus) csomózás
Méretek:	hosszúság: 158 cm szélesség: 114 cm csomósűrűség: 540 csomó/dm2

A szőnyeg a kisméretű, fehér alapú csintamáni vagy golyómintás imaszőnyegek csoportjába tartozik. A tükör felületét soronként eltolt elrendezésben hármas golyókból álló minta és közben elszórt rozetták, illetve más, geometrikus motívumok töltik ki. A tükör négy sarkát – a csoportra jellemző módon – geometrikus mintaelem díszíti, két oldalát szegfűszálak keretezik. A szőnyeg tükrének közepét a sátortetőt formázó imafülke vágja ketté, az imafülke csúcsa kosszarv motívumban végződik. Bordűrjének fő sávja sakktáblamintás, belső mellékbordűrje különböző színű vonalakból, a külső fekvő "S" motívumok sorából áll. Technikai kivitelezésére a nomád és falusi szőnyegeknél gyakori kis csomósűrűség és pontatlan rajz a jellemző. A szőnyeget eredetileg fordított állásban, azaz a szőnyeg felső végénél kezdték el csomózni, így a hármas golyómotívum az imaszőnyegen fordított állásban látható. Ezzel magyarázható, hogy a korábbi publikációkban a szőnyeg képét gyakran a csomózási iránynak megfelelően, fejjel lefelé fordítva közölték.

A szőnyegtípust Erdélyben különösen kedvelték, ma hét teljes és két töredékes példánya ismert az ottani gyűjteményekben. Az itt bemutatott szőnyeg is Erdélyből származik, az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatóságától vásárolta a múzeum 1914-ben.

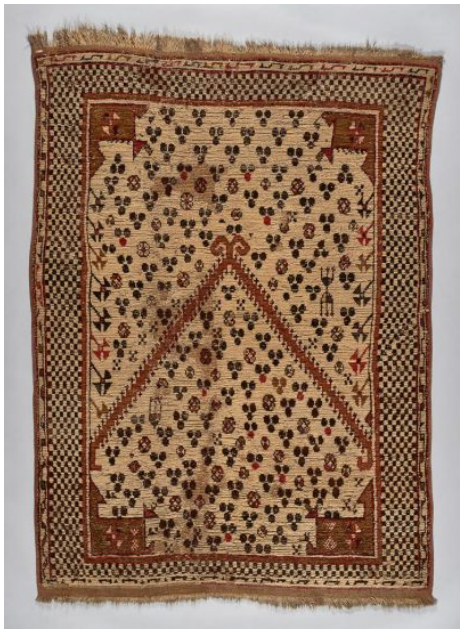
Az 1914-es budapesti *Erdélyi török szőnyeg* című kiállításon a 306. katalógusszámmal szerepelt.

Michael Franses a szőnyeget – az Erdélyben őrzött hat hasonló mintázatú és technikai kivitelű példánnyal együtt – nagy valószínűséggel egy azonos, Szelendi környéki faluban készült, 17. századi munkának tartja.

Irodalom

- Pásztor Emese: *Oszmán-török szőnyegek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2007. - Nr. 17.
- Franses Michael: *In Praise of God: Anatolian Rugs in Transylvanian Churches*. Sakip Sabanci Museum, Istanbul, 2007. - Nr. 15.
- Zipper Kurt, Fritzsche Claudia: *Oriental Rugs. Vol. 4. Turkish*. Antique Collectors' Club, Woodbridge, 1995. - Nr. 85.
- szerző: Batári Ferenc: *Oszmán-török szőnyegek. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei I*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 21.
- Batári Ferenc: *Alte Anatolische Teppiche*. 1974. - kat. 6.
- Szerk.: Voit Pál, Csernyánszky Mária: *Az Iparművészeti Múzeum mesterművei. 1896-1946*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1946. - p. 6.
- Layer Károly, Mihalik Sándor, Csernyánszky Mária: *Régi kisázsiai szőnyegek kiállítása*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1935. - Nr. 32.
- Végh Gyula: *Tapis turcs provenant des églises et collections de Transylvanie*. Éditions Albert Lévy, Paris, 1923. - Nr. XXIX.
- Csányi Károly: *Erdélyi török szőnyegek kiállításának leíró lajstroma*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1914. - Nr. 306.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum